

Seat No. : _____

NC-107

November-2025

B.A., Sem.-V

CC-304 : Sociology

(Urban Sociology)

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

1. નગર સમાજનો અર્થ આપી તેના લક્ષણોની ચર્ચા કરો. 14
અથવા
1. નગર સમાજશાસ્ત્રનો અર્થ આપી તેનું મહત્વ જણાવો. 14
2. લુઈસવર્થનો નગરીય જીવનશૈલીનો સિદ્ધાંત સમજાવો. 14
અથવા
2. બર્ગેશ અને હોમર હયાટના સિદ્ધાંતની ચર્ચા કરો. 14
3. નગરીકરણનો અર્થ આપી તેના કારણોની ચર્ચા કરો. 14
અથવા
3. ગંદા વસવાટોનો અર્થ આપી તેના કારણો અને નિવારણના ઉપાયો જણાવો. 14
4. નગર આયોજનનો અર્થ આપી તેનું મહત્વ સમજાવો. 14
અથવા
4. નગર આયોજનનો અર્થ આપી તેના હેતુઓ અને સમાજશાસ્ત્રીઓની ભૂમિકા વર્ણવો. 14
5. ખાલી જગ્યા પૂરો : (કોઈપણ સાત) 14
(1) શહેરનો સેક્ટરનો સિદ્ધાંત _____ એ આપ્યો હતો.
(લુઈસવર્થ, બર્ગેશ, હોમર હયાટ)
- (2) પૃથ્વી ઉપરના વાતાવરણમાં ઓક્સિજનનું પ્રમાણ _____ છે.
(11 ટકા, 21 ટકા, 31 ટકા)

- (3) રાજીવ ગાંધી યોજનાનો ધ્યેય _____ છે.
(સ્લમ ફ્રી ઇન્ડિયા, પોલ્યુશન ફ્રી ઇન્ડિયા, કાર્બન ફ્રી ઇન્ડિયા)
- (4) દસ લાખથી વધુ વસ્તીવાળા શહેરોને _____ કહે છે.
(નગર, મેગાસિટી, મેટ્રોપોલિટન સિટી)
- (5) ભારતમાં સૌપ્રથમ મ્યુનિસિપાલિટી કોર્પોરેશન _____ શહેરમાં સ્થપાયું.
(મદ્રાસ, મુંબઈ, દિલ્લી)
- (6) બર્ગેશિ _____ શહેરના અભ્યાસને આધારે 'The growth of the city' લેખ લખ્યો હતો.
(શિકાગો, ન્યૂયોર્ક, ટેક્સાસ)
- (7) મેટ્રોપોલિટન વિસ્તારમાં, સમગ્ર મેટ્રોપોલિટન વિસ્તાર માટે વિકાસ યોજનાનો મુસદ્દો તૈયાર કરવા માટે એક _____ સમિતિની રચના કરવાની જોગવાઈ કરવામાં આવી છે.
(શહેરી સત્તાવિકાસ મંડળ, ગુજરાત ટાઉન પ્લાનિંગ એન્ડ અર્બન ડેવલોપમેન્ટ, મેટ્રોપોલિટન આયોજન)
- (8) નગરોના ઉદ્ભવ, વિકાસ અને વૃદ્ધિની પ્રક્રિયાને _____ કહેવાય છે.
(નગર, નગરવાહ, નગરીકરણ)
- (9) શહેરોની ભૌતિક, સામાજિક ખાસિયતો પૈકીની એક ખાસિયત _____ છે.
(ગરીબી, બેકારી, ગંદા વસવાટો)
- (10) _____ શહેર એ ઔદ્યોગિક નગર તરીકેની ઓળખ ધરાવે છે.
(કાનપુર, આંધ્ર પ્રદેશ, ટાટા નગર)
- (11) ઉપભોક્તાવાદી જીવનશૈલીને લીધે _____ થાય છે.
(માણસનું અવપતન, સમાજનું અવપતન, પર્યાવરણનું અવપતન)
- (12) _____ પાછળ કેટલાક પુશ ફેક્ટર્સ અને પુલ ફેક્ટર્સ ભાગ ભજવે છે.
(નગર, નગરીકરણ, નગરવાહ)

Seat No. : _____

NC-107

November-2025

B.A., Sem.-V

CC-304 : Sociology (Urban Sociology)

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

1. Define urban society and discuss its characteristics. 14

OR

1. Give the meaning of urban sociology and explain its importance. 14

2. Explain : The theory of Louis Worth's Urban Lifestyle. 14

OR

2. Discuss the theory of Burgess and Homer Hyatt. 14

3. Give the meaning of urbanization and discuss its causes. 14

OR

3. State the meaning of slum areas, discuss its causes and remedies. 14

4. Give the meaning of town planning and explain its importance. 14

OR

4. Explain the meaning of town planning, its objectives and the role of sociologists. 14

5. Fill in the blanks : (Any seven) 14

(1) The city sector theory was given by _____.

(Louis Worth, Burgess, Homer Hyatt)

(2) The percentage of oxygen in the Earth's atmosphere is _____.

(11 percent, 21 percent, 31 percent)

(3) The aim of Rajiv Gandhi Yojana is _____.

(Slum Free India, Pollution Free India, Crime Free India)

- (4) Cities with a population of more than 1 million are called _____.
(Town, Megacity, Metropolitan City)
- (5) The first municipal corporation in India was established in _____ city.
(Madras, Mumbai, Delhi)
- (6) Burgess had written article 'The growth of the city' on the basis of study of _____ city.
(Chicago, New York, Texas)
- (7) In the metropolitan area, provision has been made for the constitution of a _____ committee to draft a development plan for the entire metropolitan area.
(Sheri Satta Vikas Mandal, Gujarat Town Planning and Urban Development, Metropolitan Planning)
- (8) The process of emergence, development and growth of cities is called _____.
(town, urbanization, urbanism)
- (9) One of the physical and social characteristics of cities is _____.
(poverty, unemployment, dirty habitations)
- (10) _____ city is known as an industrial town.
(Kanpur, Andhra Pradesh, Tata Nagar)
- (11) Due to consumerist lifestyle, _____ happens.
(Degradation of Man, Degradation of Society, Degradation of Environment)
- (12) Some push factors and pull factors play a part behind _____.
(urban, urbanization, urbanism)

Seat No. : _____

NC-107

November-2025

B.A., Sem.-V

CC-304 : Sociology (Sociology of Gujarat)

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

સૂચનાઓ : (1) દરેક પ્રશ્ન ફરજિયાત છે.

(2) પ્રશ્નપત્રમાં પ્રશ્નનો જે ક્રમાંક હોય તે જ લખવો.

1. પ્રદેશનો અર્થ અને વ્યાખ્યા આપી, સમાજશાસ્ત્રમાં પ્રાદેશિક મહત્વ સમજાવો. 14

અથવા

1. ગુજરાતની વસ્તી વિષયક રૂપરેખાનો પરિચય આપો. 14

2. અનુસૂચિત જાતિનો અર્થ આપી, તેની પરંપરાગત પરિસ્થિતિ અને પરિવર્તનના સ્ત્રોતોની ચર્ચા કરો. 14

અથવા

2. સમજાવો : અન્ય પછાત વર્ગો. 14

3. ઈસ્લામ ધર્મનો ઉદ્ભવ, વિકાસ અને તેની લાક્ષણિકતાઓ જણાવો. 14

અથવા

3. કોમવાદનો અર્થ આપી, કોમવાદના કારણો અને દૂર કરવાના ઉપાયો જણાવો. 14

4. લૈંગિક અસમાનતા એટલે શું ? લૈંગિક અસમાનતાને કારણે ઊભી થતી સમસ્યાઓ જણાવો. 14

અથવા

4. લૈંગિક અસમાનતાની સમસ્યા અને તેના ઉકેલના પ્રયાસો જણાવો. 14

5. નીચેના વિધાનો સાચા કે ખોટા જણાવો : (ગમે તે સાત)

14

- (1) ભારતમાં ગુજરાત વસ્તીના સંદર્ભમાં 29મું સ્થાન ધરાવે છે.
 - (2) ડૉ. એ. આર. દેસાઈએ મહુવા શહેરના સંયુક્ત કુટુંબનો અભ્યાસ કર્યો હતો.
 - (3) ગુજરાતનો દરિયાકિનારો 1600 કિ.મી. લાંબો છે.
 - (4) ભારતમાં અન્ય પછાત વર્ગનું પ્રમાણ 20 ટકા છે.
 - (5) ગુજરાતમાં કુલ વસ્તીના 12% વસ્તી અનુસૂચિત જાતિ (S.C.)ની છે.
 - (6) ભારતમાં 29 ટકા વસ્તી ગામડામાં વસે છે.
 - (7) જ્ઞાતિ ખુલ્લા પ્રકારની સમાજ વ્યવસ્થા છે.
 - (8) કોમવાદ વૈશ્વિક સમસ્યા છે.
 - (9) ખ્રિસ્તી ધર્મના મુખ્ય ચાર સંપ્રદાય છે.
 - (10) રાષ્ટ્રીય એકતા સમિતિની રચના 1970માં કરવામાં આવી હતી.
 - (11) ગુજરાતના કુલ 12 જિલ્લા છે.
 - (12) ગુજરાતમાં પ્રતિ હજાર પુરુષોએ સ્ત્રીઓની સંખ્યા 992ની છે.
-

Seat No. : _____

NC-107

November-2025

B.A., Sem.-V

CC-304 : Sociology (Sociology of Gujarat)

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

- Instructions :** (1) Each question is compulsory.
(2) Write the same question number as mentioned in question paper.

1. Give meaning and definition of region and explain regional importance in sociology. 14

OR

1. Outline the introduction of Gujarat's Demography. 14

2. Give meaning of Scheduled Caste. Discuss their traditional situation and sources of change. 14

OR

2. Explain : Other Backward Class. 14

3. Explain the emergence, development and characteristics of Islam. 14

OR

3. State the meaning and reasons for communalism and explain the remedies for communalism. 14

4. What is meant by gender inequality ? State the issues arising due to gender inequality. 14

OR

4. State the problem of gender inequality and the efforts to solve it. 14

5. State whether the following sentences are true or false : (Any **seven**)

14

- (1) Gujarat ranks 29th in India in terms of population.
 - (2) Dr. A.R. Desai has studied the joint family of Mahuva City.
 - (3) Gujarat has 1600 km long coastline.
 - (4) Other Backward Class ratio is 20 percentage in India.
 - (5) Scheduled Caste (S.C.) population is 12 percentage of total population of Gujarat.
 - (6) 29 percentage population live in rural areas in India.
 - (7) Caste is an open type of social system.
 - (8) Communalism is a Global problem.
 - (9) There are main four sects in Christian religion.
 - (10) National Integration Committee formulated in 1970.
 - (11) There are 12 districts in Gujarat.
 - (12) There are 992 women per thousand men in Gujarat.
-